

UNIVERSITÄTS-
BIBLIOTHEK
PADERBORN

Universitätsbibliothek Paderborn

Sermones magistri Nicolai deniise sacre pagine professoris

Sermones Estiuales De Tempore

Denisse, Nicolas

[Augsburg], 1510

VD16 N 1513

Ser[mo] p[ri]mus

urn:nbn:de:hbz:466:1-30616

¶ Dñica. XII. post Trinitatis

Propter tertiū. s. ppter ppetuitatē manu tenēte sincerit diligēdo. j. Jo. iij. Diligamus deū qm̄ ipse por. dilexit nos. **¶** Preplū aut de amore dī vide sup in pmo ad uētuali sabbato ante. ij. dñicam.

¶ Tertiū arti. Audistis rē. Cauete itaqz ne puenimī esse diuine grē z esse glie qz sine illis modicū qd ē esse nature. For te dicitis Pater n̄r de? est q nos posuit in esse nature: nō ḡ puabit nos esse glie. Au dire qd lex dicat: Fili? serēs auxiliū p̄ris aduersario: iurē meret exheredari. l. liberi l. de inoffi. test. Sillis snia h̄z extra de iur returā. c. Quira vallis. in glos. vbi ponūt casus ppter q̄s q̄s meret exheredari. Po ne casuz ad longū z applica notādo illud. Eph. v. Hoc aūfatore intelligētes qm̄ ois fornicator: aut imund?: aut auar?: qd est idolorū seruit? nō h̄z hereditatē in regno ch̄i z dei. qd etiā est gnāl̄ intelligē dū de qlibet pctore.

¶ Dñica. xij. post Trinitatē Ser. p̄mus

¶ Alpha qd ē ad apire Bar. vij. Fiduciā habem? p ch̄m ad deū. ij. Cor. iij. Si volum? apire corda deo: tūc in eo fiduciā h̄re possum?: de qua fiducia iuxta verba apli tria sunt notāda.

Primū n̄re spei securitas: Fiduciā ha.

Secūm securitatē firmitas: Per ch̄m.

Tertiū firmitatē sublimitas: Ad deū.

De his tribz Heb. x. Fiduciā habem? in introitū sc̄toꝝ i sanguie ch̄i. Et. ij. Cor. iij.

H̄ntes talē spem mltā fiducia vrimur

¶ Epheta rē.

¶ Rim? arti. Qm̄ aia apiri deo d̄z p bonū desiderū seu p bonā volūtatēz

Jo q̄rif de bōitate volūtatēz An sit ex fine:

Qd nō. qz q̄ntūcūqz finis sit bon? nisi ch̄a ritas eliciat: op? nō est meritorū. Itē fm̄ Dio. iij. c. d. di. no. Dia agūt ppter bonū.

ḡ si bonitas volūtatēz sit ex fine: ois volūtas erit bōa. Cōtra. Boc. iij. Top. l.

finis bon? est: ipm̄ q̄z bonū ē. Rūdet Fal

co in. iij. di. xxx. vij. di. q bonū d̄r rōez pple

mentī. Et malum dicit defectum comple

mentī. Cōplementū p̄o rei est ex fine. bonū

igif in rebz est ex ordine in finē: z malū ex

defectu hui? ordinis: bonitas igif act? in terior? est ex ordine ad debitū finē. Ad p̄fjectionē aut hui? ordinis duo req̄runt ex pre act?: vīcz qd d̄ se sit ordinabil. i. de gnē bonoz: z q̄ sit actualit? ordinat? p̄ intētoꝝ op̄atis. Duo etiā req̄runt ex pre finis: vīcz q̄ sit finis s̄z veritatē bon?: z q̄ sit debit? in rōe finitēdi: in q̄ntū. s. finis melior est his q̄ sūt ppter illū finē. Un̄ māducatio lz sit a. i. qd bonū: nō tñ p̄t esse finis p̄dicatois

His q̄rtuoz p̄currētibz actio bona est. al

tero deficiēte mala est: qz fm̄ Dio. bo

nū est ex tota sua cā z integra: malū p̄o ex

singlis defectibz. Ad p̄mū at argumētū

dicendū q̄ sufficiēs ordo act? volūtatēz in

finē. includit in actu bonitatē q̄ est ex for

ma debita q̄ est charitas: sine q̄ a? n̄ deb

bite ordinat? in finē. Ad aliō vōm: q̄ oia

agūt ppter bonū vel simplr et vey: v̄l fm̄

qd z apparens: v̄tile vel delectabile. Hec

Falco. ¶ Pro fund. Utinā in oibz op̄ibz

ip̄ haberem? finē p̄ oclis. Balt. in alex. O

felix mortale gen? si sp̄ h̄iet Eternū p̄ mē

te bonū finēqz timeret. Qui tā nobilibus

media q̄ plebe creatis Improū? adest

aie discriminē magno. Un̄ etiā d̄r Aristo.

¶. Ethic. Una p̄ncipalissimaz circūstāti

arū est circūstātia finis ad quā vīcz ordi

nat opatio. Cū ḡ q̄rif An bonitas volū

tatis sit ex fine. Dic rñ. vt s̄. Ex q̄ clude

q̄ in hūanis mltū est ponderāda circūstā

cia finis que maxime dat actui bonitatē:

p̄supposita tñ bonitate ex genere actus.

Actus cū pcti nō est ordinabil? in bonū si

ne. iō oia fugēda s̄ pctā. Eccl. xij. Quasi

a facie colubri fuge pctā: si accesseris ad illa

suscipiet te. Sed heu mlti sunt de nūero

stultoꝝ De q̄bus Prouer. j. Stulti ea q̄

sibi s̄t p̄xia cupiūt. Audite luxuriosi: aua

ri rē. Elidete qd cupit? z qd facit?. Psal.

Fili? hoim v̄l p̄p̄ graui corde vt qd dilig.

vanitatē z q̄rif mendaciū. Quid ḡ: Aita

mur ad resistēdū ne succūbēdo efficiamur

serui diaboli z dānatōis filij. Horate. Luz

hō pactū cū hoste inuenire non valet nisi

totaliter se seruū tradat: poti? se defendē

do v̄z se mortī exponere q̄ se hostis crude

litati tradere. Tulli?. Meli? est occidi q̄

ignominiose fūire. Un̄ z Aug?. sup ps̄.

Iniquū est fūire diabolo q̄ nullo placat

obsc̄o. Nullaten? ḡ ns oei? fuituti dare

debem? sed armis munire virtutū vt pos
sianus nedū resistere s; supare. **Figura**
Num. xxj. Lū Seon rex amorreoꝝ nol
let pmittere filios isrl' trāsire p fines vrbū
um suaz: filij isrl' irati dato p̄s̄ r̄ regē ob
tinuerūt r̄c. **Vide Spūaliter** Seon int'
p̄at elatus r̄ signat diabolu. Filij isrl' sūt
fideles volētes ire ad vitā eternā repro
missam q̄ etiā pmitterēt nihil velle de rebz
diaboli tāgere. Nā in baptismo renūciant
opibz sathane q̄ nō obstāte diabolo cū ex
eratu tērationū conat eos impedire r̄ de
tinere captiuos: sed tunc debet ascēdere:
iassa: q̄ interpretat mādati adpletō p̄ quā
notat charitas. j. **Lū. j.** Finis p̄cepti est
charitas. **Ibi em̄ p̄sternit diabolo r̄ eius**
exercit. **Cassiod.** sup **P̄s̄.** Charitas est
mors criminū: virt' pugnantiū.

Secund' art. **Vnicuiqz nostr' dē do**
min' p̄tinue **Epheta. i.** ad apire: siue
sis apus. Si em̄ apiam' cor p̄ sc̄m desu
deriū: ipse statim in nos introibit. **Apoc.**
ij. Ecce ego sto ad ostiū r̄ pulso: si q̄s mi
apuerit intr. ad illū. **In hoc aut̄ euāgelio**
instruimur q̄liter a dño curari debem' a
surditate r̄ corda n̄ra ad dñm apire **Ubi**
sunt tria p̄sideranda

Primū est p̄ctōris p̄paratiua dispositio
Secūm ē dispositi repatiua curatio.
Tertiū est curatiōis glificatiua magni
Primo itaqz in p̄ma p̄te euāge (sicatio.
lij notat p̄paratiua dispositio p̄ctōris vt
cureta dño. **Notat inqz in modo q̄ surd'**
et mut' appropinquit ad dñm. **Refuādo**
igit p̄paratiua illā dispositionē p̄ f̄mone
sequit. **In isto dicam' q̄lit p̄ surdū r̄ mu**
tū signat p̄ctō: q̄ salutis monita audire n̄
vult: r̄ laudes dei nō loq̄t. **Notandū itaqz**
q̄ hō fit mutus multipliciter.

Primo ex lingue indispositione.
Secdo ex adit' vocis inderclusione.
Tertio ex calidi hūoris collectiōe.
Primo r̄c. q̄n. s. lingua palato adheret: vt
immobil' est p̄pter paralytū. **Sic sūt mu**
ti q̄ loq̄ in p̄fessione nesciūt: vt q̄ sunt frigi
di in amore dei ab instructiōe alioꝝ cessā
tes. **Ezech. iij.** Fili hois linguā tuā adhe
rere faciā palato tuo: r̄ eris mut'. r̄ Esai.
lvj. Canes muti nō valētes latrare. **Se**
cūdo ex adit' vocis interclusiōe: sic q̄ trās

itus vocis ad os nō est patē. **Sic muti**
sunt q̄ a laude dei cessant p̄pter p̄ctā suā.
Eccl. xv. Nō est speciosa laus i ore p̄ctōꝝ
Tertio ex hūoris calidi collectiōe. **Uñ**
vies apostema nascit sub lingua. **Hoc mō**
muti sunt ardētes ex auaricia p̄pter mune
ra/hōtes apostema sub lingua: sicut cum
p̄icit os cani latrātū vt obmutescat. **Eccl.**
xx. Exenia r̄ dona excecāt oculos iudiciū: r̄
q̄i mutus in ore aue ritē correctiōes eoꝝ
Surd' etiā efficit homo multipliciter

Primo p̄ obturatiōez.
Secdo p̄ f̄mis inclusionē
Tertio p̄ inflationē.

Quarto p̄ putrefactionē.
Quinto p̄ alieni soni receptionē.

Secdo p̄ longā egritudinis p̄tinuatōz:
Primo r̄c. q̄ fit ex humoribz supfluis. **Sic**
Spūaliter sūdēscit hō ex amore terreno
vel carnali. j. Loz. ij. **Alis hō non p̄ci**
pit ea q̄ sunt spūs dei. **Accipit saturat' nō**
multū audit se vocantē: nec gallinā r̄epo
r̄ mēssis dñam suā. **Sic nec auari.** **Hiel**
re. xxj. **Terra: terra: terra: audi sermonez**
dñi.

Secdo p̄ vermīs inclusionē. **Sic fit**
aliqui q̄ p̄pter p̄ctā nō h̄r audire ne gra
uentur in p̄ctātia. **Prouerb. xv.** **Sicut ti**
nea vestimēto r̄ vermīs ligno: ita tristitia

viri nocet cordi. **Et Esa. xxx.** **Popul' ad**
iracundiā puocans est: r̄ filij mēdaces: filij
lij nolētes audire legē dei: q̄ dicūt vidētū
bus: nolite videre: r̄ aspiciētū: nolite aspi
cere nobis ea q̄ recta sunt: loq̄mini nobis
placētia r̄c. **Hi sunt de q̄bus. ij. Tim. iij.**
Erit tēpus cum sanā doctrinā nō sustine
bunt.

Tertio p̄pter tumorē vel inflatiōez
nem. s. supbie. **Aug'.** **Tumor mentis est**
obstaculuz veritatis. quia supbus nō vult
rephendi. **Quarto p̄ putrefactionē: et**
sic luxuria facit surdum: Sic Herodes et
Herodias surdi erant: vt habet Marcj
vj. **Unde Eccl. xij.** **Audiet verbū luxuriō**
osus et displicebit illi: r̄ p̄q̄et illud post
tergū suum. **Quinto p̄pter alieni soni res**
ceptionem: sicut cum quis attente audit
ex vna parte tūc non audit loquētes ex a
lia. **Sic cum quis attendit diabolice sug**
gestionem: non audit inspirationes r̄ verba
dei. **Unde dicit domin' Hiere. vij.** **Au**
dite legem meaz r̄ ego ero vobis deus: et

Dñica. XII. post Trinitatis

vos erit; mōi ppl's rē. Et nō audierit ne
q̄ inclinauerit aurē suā: s; abierūt in volu-
ptatib; suis r; prauitate cordis sui mali.

Sexto pp̄ logā egritudinis p̄tinuatio
nē. Loga egritudo ē mala p̄suetudo pp̄
quā indurat cor. Hierē. xvij. Indurauerit
ceruicē suā ne audirēt me. Exēplū de iu-
deis induratis q̄ nolebāt audire p̄bū dñi.
Et d̄ sodomitis q̄ videbāt loth: q̄si ludēs
loq̄ Hierē. xvij. Indurauerūt ceruicē suā
ne audirēt me: r; ne acciperēt disciplinā.

Tertio ar. Aud. rē. Lauete ne sit; de
nūero surdoꝝ r; mutoꝝ. Multa time-
tis morbos r; incōueniētia corporis. S;
notate qm̄ vt iura dicit. Aia ē p̄ferēda q̄
buscūq; reb;. L. d̄ sacrosā. ecc. l. Sacim̄
Et. xij. q. j. Precipim;. Fugeret; credo di-
ligēter ea q̄b; corp̄aliter efficeremini sur-
di r; muti corpe rē. puta si vol; diceret; ab
expro si de hoc comedetis surditatē incur-
res: r; loq̄ndi vsū pdes rē. Multo ma-
gis fugenda sūt ea q̄b; aia fit surdar mu-
ta. Deut. iij. Anima tuā sollicitē tua.

Dñica. xij. post trinitatē. Ser. ij.

Propheta quod

Erc. Nō sum; sufficiētes cogita-
re aliqd̄ a nob; q̄si ex nob; s; suf-
ficiētia nra ex dō ē. ij. Coꝝ. iij. Tria sūt cō-
siderāda q̄z p̄sideratio nos inducere dz
ad corda nra ch̄io aperienda.

Primū ē nre p̄ditōis imbecillitas. Nō
sumus sufficiētes.

Scōm imbecillitat; generalitas. ali-
quid cogitare rē.

Tertū ē nre p̄solatōis securitas: s; suf-
ficiētia nra. rē. De p̄mo r; scō. Esa. xl.
Dēs gētes q̄li nō sūt sic sūt corā dō r; q̄si
nihilū r; inane reputate sūt ei. De tertio.
Ph. l. ij. De; opaf in nob; r; velle p̄ficere
Et j. Coꝝ. xij. De; opaf oia in oib;. Et
Esa. xx. Oia opa nra opaf; es in nob; dñe
Epheta. rē.

Primo ar. An bone volūtāt; sit vn-
sol; finis: N; n; q; p̄ vn; finis bon-
ordinari ad aliū: q̄ bonavolūtās ordinata
ad p̄orē finē: habebit p̄les fines. Cōtra.
Alta ē bonavolūtās nisi q̄ ordinat; ad glo-
riā dī. Rūdet Bon. i. ij. dis. xxxvij. q.

bone volūtāt; vn; sol; ē finis p̄ncipal; pp̄
qd̄ notādūq; p̄les fines statuere p̄t eē t̄pli-
ater. Vno mō q; sit finis sub fine r; pp̄t; si-
nē. Alio mō q; vn; sit finis p̄ncipal; alter
nō p̄ncipal;: nec tñ relat; actualit; ad p̄n-
cipalē Tertio mō sic q; v̄t; sit finis p̄ncipa-
lis Exm̄ d̄ p̄mo mō. P̄or; q; ire ad ecclaz
ad p̄cipiēdas distributōes: itēdēs tñ p̄nci-
palit; laudes dō decātare s; sil; cū h; obtine-
re pecuniā vt det paupib;: v̄l; ad alios vs;
ad dei honorē p̄uertat. De scō mō. P̄or;
ire intendēs deo placere simul cū h; pecu-
niā adq̄rere quā tñ adq̄stionē ad deū nō
refert; nec tñ pecuniā statuit finē p̄ncipalē
q; v̄t; nō diligit eā pp̄t; se. De tertio mō
q; q; ire ad eccliam duplici intētiōe. Ita
q; vult dō placere r; pecuniā obtinere quā
sic auar; appetit adq̄rere: vt possit thesau-
rū ampliāre r; in ea delectari pp̄t; se. P̄io
mō statuere diuersos fines: bonū ē meri-
torū. Scō mō: nō ē bonū neq; bone vo-
lūtātis: formalit; loq̄ndo. Attū nō sic re-
pugnat qn̄ possit cū ea stare: eē tñ ibi pecc-
catū veniale nō mortale. Et h; vult dice-
re Aug. in lib. p̄f. cū ait. Vn; te amat
q̄ recū aliquid amat: q̄ d̄ nō pp̄t; te amat.

Tertio mō statuere diuersos fines est h;
bonā volūtātē. Talis ei vult duob; dñis
fuiŕe qd̄ ē impossibile. sic Barth. vj. d̄f.
Talibus cōminat; scriptura ve dānariōis
Eccl. ij. Ve p̄ctōi terrā ingrediētī duab;
vijs. Cū q̄t; vnū sit sūmū r; v̄t; bonū qd̄
quietat hūanū desiderū necesse ē q; volū-
tas ad hoc q; recta sit: sibi statuāt vnūq;
finē p̄ncipalē. Vñ in p̄sona dī d̄ Apo. vl.
Ego sum alpha r; o p̄mus r; nouissimus
p̄ncipiū r; finis. Hec Bon. Pro sūb.
Cū fm̄ p̄m scō p̄physi. Finis sit cā cau-
sarū mōltū ad hoc conari debem; vt scia-
mus ad quē finē nra sūt opa dirigēda Jō
Perli;. Discit; dō miseri cās cognoscere
reꝝ. Quid sum;: aut qd̄nā victuri gignit;
mur. Querit; q;. An bone voluntatis rē.
Dic rñ. v̄t;. Et quāclude q; miseri sūt
q; ea q; sūt ex genere bona faciunt mala.
aut p̄pter pecuniā: aut p̄pter vanā gloriā:
q; videlz pro re tam caduca amittunt in;
corruptibilia bona. Vñ de vanigloriosis
d̄ Barth. v. Amen dico vobis receperunt
mercedē suā. Diserrimi etiā gene-
raliter omnes peccatores sūt qui finem